

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
(Ustanovljen leta 1891.)

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo: \$6.00	Chicago, Canada and Europe: \$6.00
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Sporazum med Rusijo in Turčijo

Pred 165 leti — l. 1774 — je neki Potjomkin razlagal carici Katarini ruski, da se bo potrudil, da bo njena zastava zavihrala na minareti Svete Sofije v Carigradu. Carica Katarina je zasanjala lepe sanje, a Potjomkin si je postal zlato posteljo in postal veliki državnik.

Pred nekaj dnevi se je iz nove turške prestolnice Ankare vračal v Moskvo neki drugi državnik istega imena, podkomisar za zunanje zadeve Potjomkin, ki je prinesel s seboj sporazum, s katerim sta Turčija in Rusija po tolikih stoletjih stopili v enotno fronto.

S tem je končano zanimivo poglavje evropske politike. Povsem končano morda ne, toda za enkrat je bila napravljena pika na zgodovini rusko-turških sporov zaradi Carigrada. Več stoletij se je Rusija trudila, da bi pridrla na svobodno morje. Evropa je na vse načine skušala preprečevati, da bi Rusija iz Črnega morja skozi Dardanele in Bospor prodrla na takrat še svobodno, odprto Sredozemsko morje. Več stoletij je Rusija naskakovala Turčijo, da bi ji odvzela Carigrad in s tem dobila v roke morski rokav, ki veže Črno morje s Sredozemskim. Turčija je umirala. Udarci so padali po njej. Toda Rusija svojega cilja ni nikoli dosegla. Vsa Evropa je stala ob Turčiji in Rusijo odbijala proč od Carigrada. Vsakokrat namreč, so prihitele evropske velesile in so Rusijo potisnile spet nazaj za obale Črnega morja. Na tisoče francoskih in angleških vojakov je popadalo na Krimu, v okolici Sebastopola in v Dobruži samo za to, da ne bi Rusija prišla v Carigrad. Nikolaj I. je naskakoval Turčijo in jo zdobil. Na berlinskem kongresu je podlegel, ne Turčiji, marveč evropskim velesilam. Za njim je prišel Aleksander, ki je doživel isto usodo. Ko so zavezniške velesile leta 1914, tik pred svetovno vojno, Rusiji same obljubljale Carigrad, ako se jim pridruži, niso mislele iskreno, marveč so že takrat delale račune, kako bi vojno izpeljale, da bi jim obljube ne bilo treba držati. — Sijajno so uspele, kajti v zadnji svetovni vojni se je ponovila ista igra. Dolge mesece so angleške in francoske čete naskakovale Dardanele, da bi odprle pot do Rusije, a niso uspele — zgodovina bo pa povedala, da niso hotele uspeti — in ko je bila vojna končana, se je Rusija valjala v boljševiški revoluciji, v Carigrad pa so prihitele prej kakor kam drugam zmagovalne sile, njim na čelu Anglija. Samo da ne bi Rusija mogla v Carigrad.

Zato lahko rečemo, da je bilo v trenutku, ko sta tovariš Potjomkin in minister Saradzoglu podpisala sporazum, ki obe državi stavlja v eno in isto politično in vojaško fronto, zares končano zanimivo poglavje, eno najbolj burnih poglavij evropske zgodovine.

Ali je Sovjetska Rusija zares opustila vsake težnje po uresničitvi sanj, ki jih je sanjala pod svojimi carji? Kdo ve, kaj bo prinesla bodočnost, kajti zemljepisje in življenje narodov imajo svoje zakone, ki jih politika ne more spreminjati. Kvečjemu odložiti. Trenutno se nam zdi, da Sovjetska Rusija iskreno misli, ko je s Turčijo končala več sto let trajajočo borbo. Za Sovjetsko Rusijo Turčija danes ni več zaželen plen, marveč je za njo bolj ogromna nepremagljiva utrdba, ki jo na Kavkazu in na Črnem morju loči od njenih velikih nasprotnikov v Evropi. Dardanele in Bospor Rusije danes ne zanimata več toliko kakor pod carji. Danes Sredozemsko morje ni več svobodno morje. Anglija ga lahko zapre na obeh izhodih, pri Suezu in pri Gibraltarju. Tudi plovba po tem morju samem ni več svobodna. Izpostavljena je topovom, ki daleč nesejo, in letalom, ki povsodi pridejo. Dardanele in Bospor niso več vrata v — svobodo, ampak v nekoliko večjo ječo. Ako današnja Rusija išče potov do svobodnega morja, jih mora iskati drugod. Tja proti Vzhodni Aziji. Gori proti severnim morjem. Doli skozi Perzijo. A povsodi se kopičijo nove ovire. Turčija ji ne dela ovir nikjer več. Zveza z njo pa je koristna obramba.

Tudi Turčija sedanje Rusije ne more smatrati za nasprotnika. Turčija je v svoji povojni dobi izpostavljena

poželjivim pogledom evropskih velesil, ki bi rade svojo sredozemsko veljavo raztegnile tja po Anatoliji, ali ki bi rade iz Evrope čez njeno ozemlje prodrle do Bagdada in dalje do Indijskega morja. Zato je Turčija Rusiji hvaležna, da ji krije hrbet.

Med obema Potjomkinoma, onim iz l. 1774 in onim iz l. 1939, je preteklo 165 krvavih let v zgodovini rusko-turških odnosov. Videli bomo, če Potjomkin II. ni lepše uresničil ruskih sanj, ki jih je prvi zasanjal Potjomkin I.

Ponosen človek je le redkokedaj tudi hvaležen človek, ker misli, da ga svet ne plačuje, kakor zasluži.

Ponosnost je taka, da če vedno ne koraka pred nami in v ospredju, postane nezadovoljna. Rajši se umakne, kakor pa da bi zadnja capljala za nami.

LORAINSKE NOVICE

Lorain, O.
Dne 27. maja sta slavila 28 letnico poroke Mr. in Mrs. Joseph Udovic na 112 W. 23rd Street. Isti dan se je v cerkvi sv. Cirila in Metoda poročila njuna hči Miss Hermina Udovic z John Strankarjem iz Clevelanda. Častitke so na mestu obema paroma.

Srečno se je povrnila s konvencije Slovenske Ženske Zveze Miss Jančar z 32. ceste. — Z zapada se je povrnil na počitnice za tri mesece visokošolček Ciril Perusek. — V nedeljo 18. junija prirede otroci šole sv. Cirila in Metoda pod vodstvom uč. šolskih sester lepo prireditev z raznimi igrkami in petjem. Vsi prav prijazno vabljeni, od prvega do zadnjega farana, da se te veselice udeležijo, ker je ta prireditev ena izmed najboljših v celotni letu in bo prav gotovo tudi letos. Pridite v nedeljo 18. junija vsi v Narodni dom in vam prav gotovo ne bo žal.

"ZA JAKLIČEV DOM V DOBREPOLJAH"

Pueblo, Colo.
Iz stare domovine prihajajo vsakojake prošnje ene in druge vrste. In naše dobro slovensko ljudstvo tukaj v novi domovini, kaj rado ako mu je le mogoče, denarno pomaga temu ali onemu. Prošenja pa prihajajo čedalje več, in ker ima naš narod tukaj v novi domovini obveznosti, da skrbi poleg za svoje vsakdanje življenje, tudi nebroj svojih lastnih narodnih ustanov, ki jih mora sam podpirati, ako hoče da uspevajo, zaradi tega je vsem prošnjam nemogoče ustreči. So pa med prošnjami prošnje, ki so velikega pomena in tako je treba, da take prošnje po svoji zmoglosti upoštevamo in podpiramo. Ena taka prošnja leži sedaj pred menoj, katera se mi vidi, da je vsega poštenja vredna. Zato jo predložim slovenski javnosti v Ameriki, posebno jo pa priporočam našim dobropoljskim rojakom, živčim na ameriškem kontinentu, da jo po svoji zmoglosti podpirajo. To

je prošnja za prostovoljne prispevke za pomoč plačevanja stroškov Jakličevega doma, ki ga točasno grade v Dobropoljah.

KDO JE BIL FRANC JAKLIČ?

1. Vzoren katoličan, plemenit človek, najčistejši značaj, vzor vsem drugim.
 2. Naš priljubljeni ljudski pisatelj, dobro znan vsem slovincem.
 3. Velik narodni organizator, zlasti odlični pospeševatelj zadrugištvu. Ustanovil je prvo Slovensko ljudsko posojilnico v Sloveniji skupno z Dr. Janez Ev. Krekom.
 4. Vzoren krščanski učitelj in vgojitelj.
 5. Požrtvovalen in skrben deželni in državni poslanec.
- Temu velikemu in za ves slovenski narod velezaslužnemu možu hočemo postaviti trajen spomenik v njegovem rojstnem kraju v Dobropoljah. Ta spomenik ne bo iz bron, temveč VELIKASTNO POSLOPJE, v katerem bo posvetni dom in razne dobrotelne in druge koristne naprave. Predsednik odbora za gradnjo Jakličevega doma mi piše med drugim:

Začeli smo zidati Jakličev dom na Vidmu poleg cerkve. Nujno rabimo razne prostore za razne kulturne in gospodarske organizacije. Zato smo začeli zidati poslopje katerega smo posvetili spominu pokojnega Jakliča, vrlega sina Dobropolja. Smo pa v denarnih stiskah in se zopet obračamo za pomoč k našim ljublim rojakom v Ameriki. Kar bomo se k vam obrnili ker smo neradi nadležni vendar

vas prosimo, da bi to stvar vi prevzeli, ker ste že vajeni takih zbirk in imate veliko spretnost in sijajen nastop. Torej vas vprašamo, ali bi hoteli vi sprejeti zbiranje denarja za Jakličev Dom? Prosimo vas priobčite prošnjo v Glasilo K. S. K. J. in v Amerikanskemu Slovincu i.t.d.

Slede podpisi različnih organizacij kot Zupni urad Dobropolje, občina Videm Dobropolje, Prosvedno društvo, Fantovski odsek, Zdravstvena zadruga, Razvoj, Prijatelj bolnikov. Dobrodelno društvo, i.t.d.

Franc Jaklič se je rodil v vasi Podgorica 6. decembra 1868 v Dobropoljski fari. Ljudsko šolo je dovršil v Dobropoljah. Zatem se je šolal v Ljubljani na gimnaziji in učiteljsko. Leta 1889 je postal šolski učitelj, nato je učil nekaj časa na Grabnu, in zatem v Škofji Loki, odkoder je bil leta 1893 premeščen v svoje rodno Dobropolje, med svoje ljubljene Dobropoljce, katerim je bil ves čas svojega bivanja skrben vzgojitelj, učitelj in graditelj vseh javnih naprav v Dobropoljah. Poleg učiteljsko-vzgojiteljskega je bil Jaklič tudi izvrsten pošten politik. Že leta 1900 je bil izvoljen za poslanca v tedanji deželni zbor vojvodine Kranjske. Leta 1907 pa v takratni avstrijski državni zbor, kjer je ostal poslanec vseskozi do prevrata. Bil je pa tudi najpriljubljenejši slovenski ljudski pisatelj. Že v svoji rani mladosti je napisal več mišnih povesti za tedanjo slovensko revijo "Dom in Svet". Njegove povesti so pričele izhajati v tem leposlovnem listu že leta 1890. Se prej so njegovi spisi bili objavljeni v "Edinosti", "Selska Slika" je izšla v "Dom in Svetu" leta 1890. V tej sliki nam Jaklič opisuje Suho Krajino in njene prebivalce iz onih časov, preden je privozil v to pokrajino prvi vlak in jo zvezal z ostalim svetom. V nastopajočih osebah so večinoma opisane osebe ki so živele in deloma še žive Zagorico in Podgorico. Imenoval jih je nekaj s praviimi imeni in druge zopet s hišnimi imeni in zopet tretje pod izmišljenimi imeni. Tako so prava hišna imena v Zagorici, Kovač, Kepec, Jernač, Martinov, Primček, Grvolček, Korinc, Sel, Lovše, Brezar, Skri, Bratec, Potem v Bruhanji vasi, Fižolek, Dražek, in še na ducate drugih sličnih imen. Vse to je opisano v selski sliki. V svojih povestih in spisih je ves sin svojega kraja. Suha Krajina, Ribnica in sploh vsa Dolenjska, so glavno torišče njegovih povesti. Pozneje vidimo Jakliča kot pisatelja za Mohorjevo družbo in razne druge slovenske leposlovne revije. Spisal je nešteto povesti. Naj omenim le nekatere, kot "Za Možem" "V Pustiv je šla", "Od Hiše do hiše", "Sin", "Ob Srebrnem studencu", "Peklena Svoboda", "Zadnja na grmadi", "Vaška Pravda", in še nešteto drugih. Njegove povesti se bodo še dolgo zani-

manjem čitale med Slovenci po svetu in doma. Pred osmimi leti sem imel prijetno čast da sem se zopet sestal in se pozdravil s tem vrlim Slovincem. Bilo je to v uradu družne zveze v Ljubljani ob času mojega obiska v stari domovini. Takoj sem ga spoznal dasi ga nisem videl dolgih 25 let. Stopil sem k njemu ter sem mu predstavil kot njegov nekdanji učenec in sin Dobropolja. Spoznal me je in me očetovsko ljubeznivo sprejel. Delj časa sva se pogovarjala in si pripovedovala doživljaje iz življenja. Povedal mi je marsikaj ki se je dogodilo za časa svetovne vojne. Imel je bridke izkušnje. Nešteto razočaranj. Vse to ga užalostilo da se je odločil za preselitev iz svojega rojstnega kraja Dobropolja. Po vojni se je preselil v St. Janz na Dolensko, od tam pa kmalu v Moste pri Ljubljani, kjer je v skromnem domu v krogu svoje družine mirno užival življenje svojih poslednjih let. Na starega leta dan 31. dec. 1937 pa se je z letom tudi on poslovil iz tega sveta.

In kaj naj še dostavim. Nič drugega kot da rečem, da je prav, da so se Dobropoljci zavzeli, da postavijo spomenik temu odličnemu Slovincu. Sicer pa velike in lepe stavbe v Dobropoljah ostanejo trajni spomeniki ki bodo pričale poznim rodom, da je vse to delo omogočil veliki domoljubni učitelj in pisatelj Franc Jaklič, vrli sin Dobropolja. Tudi mi slovenski izseljenci v daljni Ameriki se z globokim spoštovanjem spominjamo njega, ki je toliko dobrega storil za naš narod. Zato pa z veseljem sprejemam naloge sprejemati prostovoljne darove za "JAKLIČEV DOM". Apeliram na vse slovenske rodoljube posebno pa na naše Dobropoljce, da vsak po svoji skromni moči nekaj daruje za Jakličev Dom v Dobropoljah. Vse darove naj se pošlje na moj naslov ali pa na uredništvo Glasila K. S. K. Jednote. Dosedaj nabrani prostovoljni darovi za Jakličev Dom v Dobropoljah so: Glasilo K. S. K. Jednote \$25.00, John Germ \$10.00, John Tisel \$5.00, Ignac Prelesnik \$2.00; Po \$1.00 so darovali: Joseph Zalar, Rev. M. J. Butala, Matt Pavlakovich, Ivan Zupan, Frank Bambič, Mary Zupančič, Josephine Meglen, Agnes Stepanich, Jennie Jarce, in John Oblak. Cecilija Steblaj 50c; po 25c Anna Grebene, Louis Velkovrh, Louis Gornik in Frank Bregar. Skupaj dosedaj nabranega je \$53.50. Zbiranje teh prostovoljnih darov se bo nadaljevalo do dne 1. septembra t. l. Imena darovalcev bodo vred z denarjem poslana na Predsedništvo Jakličevega Doma in to je častiti gospod Anton Mrkun, župnik v Dobropoljah. Kajti za vse dobrotnike Jakličevega doma bodo ustanovili ustanovno sv. mašo, ki se bo opravila vsako leto za vse žive in mrtve darovalce. Tako bodo vsi, ki kaj darujejo v ta na-

Dogodki

Poroka
Chicago, Ill. — Na North Side sta se pred kratkim poročila v cerkvi sv. Andreja Francis Lon in Miss Maimy Blatnik, hčerka Mrs. Antonije Blatnik. — Blatnikova družina se je pred petimi leti preselila iz Spring Valley, Ill. v Chicago. — Mlademu paru želimo veliko sreče v zakonskem stanu!

V domovino na obisk
Cleveland, O. — Preteklo nedeljo sta z avtom odpotovala iz Clevelanda Mr. in Mrs. Joseph Birk. Mr. Birk vodi gostilno na St. Clair Ave. Odpejala sta se v New York, odkoder se odpeljeta s parnikom Normandie v staro domovino na obisk prijateljev, sorodnikov in znancev, med njimi tudi g. in go. Birk ki krčmarita v Kaminu in sorodnike na Viču. — Z istim parnikom se odpelje v staro domovino v Črno vas pri Ljubljani Mr. Ciril Jevce, na obisk k svojim staršem.

Štorklja se je zglasila
Colorado Springs, Colo. — Pri družini Mr. in Mrs. Leo in Jennie Kolman, se je pred kratkim zglasila gospa štorklja in jima prinesla krepkega sinčka. Mrs. Kolman je hči naše dobre naročnice Mrs. Frances Nolan. — Častitke!

Graduiranci
Cleveland, O. — Na višji šoli Najsv. Imena so graduirali: Ann Rozman, Dorothy Zidanič in Nick Predovich. — Na višji šoli Maple Heights pa: Dorothy Jelusič, Edward Kaplan, Frances Mack, Ana Martinšek, Justina Stavec in Therese Vreček. — Na Notre Dame univerzi v Indiani je graduiral John Sporar, sin dobro poznane družine Mr. in Mrs. John in Mary Sporar na La Salle Ave.

Nesreča
Rock Springs, Wyo. — Pri delu v premogovniku U. P. C. kompanije je med delom zadela železna vrvi ki vleče vozice po "slopu" Jožeta Faigl in ga vrgla preko rova ob ste-no premogorova s tako silo, da mu je zlomilo ključnico ter levo nogo in ga močno poškodovalo po glavi in prsih. Odpe-ljan je bil v Wyoming General bolnišnico.

men deležin milosti sv. maše. Z Bogom za narod. Za odbor Jakličevega doma: Mrkun Anton, župnik preds. Strnad Jože, župan I. podpreds. Nahtigal Fr. kaplan II. podp. Kline Z. tajnica. Hren Fr. blagajnik. Darovi se naj pošiljajo na: John Germ zastopnik za USA. 817, East C. Street. Pueblo, Colo.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

Tarzanovo početje je bilo z vsakega vidika popolnoma nesmiselno, od katerega ni mogel pričakovati uspeha. Stražniki, ki so se na kile zbrali na obzidju, so se ob pogledu na tako pisano družbo sovražnika bolj zabavali, kakor pa da bi se ustrašili. Smešno se jim je zdelo vse skupaj.

Kako neki, so se ustrašili, si upajo misliti, da bo njihovi naskok na to močno obzidje v čenčar z uspehom? Nekoliko so ostrmeli, ko so videli med ljudmi tudi opice, ki so na Tarzanovo povelje prijele Chonove svecenike in jih s svojimi močnimi kosmatimi rokami kot žoge zmetale na obzidje.

Ko so bili Chonovi sveceniki na obzidju, so za njimi pripelale tudi opice in Tarzan. Kakor hudournik so se nato napadali vrgli z obzidja v notranje mesto. Po Tarzanovem zgledu so se tudi Chonovi sveceniki junsko borili in prva straža, ki je bila vpoklicana, je bila premagana.

Atka je visoko na balkonu stajala opazovala stražen boj in videla pokoli svojih hrabrih stražnikov. Malo je osupnila, toda takoj zapovedala novim vojaškim četam prihiti naproti sovražnikom, ki so se drznili napasti prepovedano mesto. Stražen boj je divjal, kakoršnega mesto še ni doživelo.

POZOR!
Pogled na številne poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost potekla, obnovi jo in pomenaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

TRETJA NEDELJA V JUNIJU

"Je pot, ki se zdi človeku pravična; njen konec pa pelje v smrt" (Preg. 14, 12).

Pot v bližjo priložnost, je pot v greh. Tako je. Najbolj se ljudje varajo, ako smatrajo priložnost v greh za nekaj neznatnega, manj važnega. Priložnost v greh je zapeljala one, ki so padli, umrli v grehu in so zdaj v peklu. Pogostoma se jim je ta prilika ponujala. Niso je prostovoljno iskali, le zmenili se zanj niso, ko je prišla. Bežali niso pred njo. Česa se more nadejati tisti, kateri se sam prav predzročijo pod v nevarnost, v priložnost greha? Če bi kdo dirjal, drvel naravnost in vedoma v ogenj, in pričakoval, da ga ogenj ne ožge, požre, ali bi to ne pomenilo, da pričakuje od Boga čudež, kakršnega je Bog storil nad tremi možmi v babilonski peči? Kdor išče in pospešuje lastno nesrečo, išče in pospešuje tudi nesrečo drugih. Kaznjivo in nespametno je, če se nemarno igraš z ognjem; tako sodi vsak razumen človek. Tem bolj nevarno je, in tudi tem bolj kaznjivo, če se igraš z grehom, ker v njem je ogenj peklenjski.

Mnogim priložnostim v greh se izogneš, ako ne pohajkuješ, ne lenariš, temveč pridno delaš. "Lenoba je vseh grdob grdoba", pravi vrlo resnično pregovor. Modri Sirah uči isto, ko pravi: "Veliko hudega uči lenoba" (Sir. 33, 29). Pridno in marljivo delaj od ranega jutra do poznega večera; brzdaj samega sebe kakor hlapca. Svoj lastni in božji hlapec si, vse nič ne pomaga. "Klaja in palica in breme je za osla: kruh in krotitev in delo pa za hlapca. V krotitvi dela in išče počitka; ako mu pa pustiš praznovati, išče prostosti" (Sir. 33, 25, 26), prostosti namreč, da bi mogel grešiti, in to je najnevarnejša prostost. Za prostost in svobodo si, boš tudi prost in svoboden, ampak prostost v lenobi pomeni za te toliko ko smrt, izgubo prave prostosti in svobode.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Ob smrti slovenskega renegata

Senožeče, maja 1939. — Pred kratkim so ljubljanski dnevniki, nato pa tudi "Istra" prinesli poročilo o smrti Emila Šturma, dolgoletnega občinskega tajnika iz Senožeč. Izrazili so ob tej priliki sožalje, kot se to ob smrti navadnih smrtnikov spodobi.

Smratmo, da pok. Šturm ne spada med navadne smrtnike, zato naj na tem mestu objavimo nekaj podatkov o njegovem življenju.

Nas trg spada med one redke, če ne morda edine občine v Julijski Krajini, ki ima za podeljato Slovenca, domačega kmeta Medena, in ki je imel istočasno za tajnika Slovenca, v osebni pokojnega Šturma, ki je bil obkoljenega in fašističnega delovanja s tega duša vsega italijanskega in Senožeč, od okupacije do v Senožečah, zato je ob Šturmovo smrti. Zato je ob Šturmovo smrti upravljeno vzkliknil faš. tajnik Gian Porcalo: "Kaj bomo pa sedaj?!" Bil je prvi fašist v Senožečah a ne samo to, bil je izvrsten organizator, kratkoma stroj, ki je bruhal iz sebe razne ideje in domisleke v korist raznarodovanju, raznim fašističnim akcijam — in jih sam vodil.

Ne vedo kam z njimi

Reka. — Pred sodiščem bi se morali zagovarjati zaradi tihotapstva konj Luka Filipič, Rudol Cergol in Pavel Suša, ki so ga izvršili v bližini St. Petra na Krasu. Še predno je prišlo do razprave, je sodišče izjavilo da ni kompetentno in je sodbene listine odposlalo v Trst. Toda tudi tržaško sodišče je zadevo odklonilo in vprašalo kasacijsko sodišče, komu pripada sodni postopek, ker odloča kraj kjer se tihotapec odkril in ne kjer se je izvršilo tihotapstvo.

Strela zažgala električno centralo

Trst, maja 1939. — Dne 10. maja zjutraj je bila v tržaški okolici nevihta, ki je to pot napravila veliko škodo mestni električni instalaciji. Med gremenjem in strelami so prebivalci Rojana in okolice začeli večjo eksplozijo in ko so po nekaj minutah pridrveli gasilci, je bilo vsem jasno, da se je nekaj moralo zgoditi. Gost dim se je valil iznad transfor-

matorske kabine v Rojanu, v katero je udarila strela. Ta kabina ob 6000 kw. Amp. in 50.000 V., služi za razsvetljavo vsega mesta. V kabini je bilo 20.000 ton olja, in je zaradi tega bila nevarnost zelo velika, da ne bi vsled vročine in ognja eksplodirala cela kabina. Strela je uničila samo en transformator in gasilci so v eni uri požar pogasili in s tem rešili dragocene naprave. Kljub temu pa je škoda precej velika in jo cenijo na 750.000 lir.

Goriški Slovenci na Sv. Gori

Tretjo nedeljo po Veliki noči na praznik Varstva sv. Jožefa, romajo goriški Slovenci, združeni v cerkvenih družbah Skalnica, Apostolstvo molitve in Tretji red, vsako leto na Sv. Goro. Tudi letos ob 400 letnici so se šli v obilnem številu poklonit svetogorski Materi. Udeležba bi bila še veliko lepša, če bi ponoči ne deževalo, kar je marsikoga oplašilo. V Marjinem zavetišču so imeli dve sv. maši z dvema pridigama in z lepim ubranim petjem najnovejših pesmi v čast Materi božji svetogorski. Popoldne je bila ura čiščenja, nato lavretanske liturgije s svetogorskimi odpevi. Ta dan je bil na Sv. Gori general frančiškanskega reda iz Rima, ki je ob 10 daroval slovesno sv. mašo. Pred popoldanskim pobožnostjo Goričanov je imel nanje kratek in jednat nagovor, v katerem jih je izpodbujal k obisku Mater, ki se je prav naši Urški prikazala na Skalnici.

Smrtna nesreča

Pred dnevi se je v tržaškem pristanišču smrtno ponesrečil carinski inspektor Lojze Lovat. V nekem skladišču se je povzpela v 4. nadstropje in na zunanem hodniku pregledoval neko blago. Nenadoma je na hodniku izgubil ravnotežje in padel z njega na kamnita tla pred skladiščem. Skladiščni hodniki namreč nimajo ograje. Lovat si je razbil lobo in dobil še druge smrtne notranje poškodbe. Umril je v tržaški bolnišnici nekaj ur po nesreči.

KRATKE NOVICE

Otrok utonil v kalu. V bližini Ajdovščine je v nekem ka-

lu utonil 3 leta stari Tonček Čermelj. Čermeljevi so ga pogrešili že zvečer. Iskali so ga vso noč. Naslednje jutro so pastirji našli njegovo trupelce v kalu.

Nov grob. V Rimu je nenadoma umrl rezervni podporočnik in industrijski izvedenec Marij Uršič, po rodu iz Trsta.

Za družine s številnim naraščanjem. Konzorcij za kraški vodovod "Monte Re" je sklenil, da bo oddajal družinam z mnogimi otroki vodo, ki jo dobivajo direktno od podjetja, s 50% popustom od tarife, ki je sedaj v veljavi.

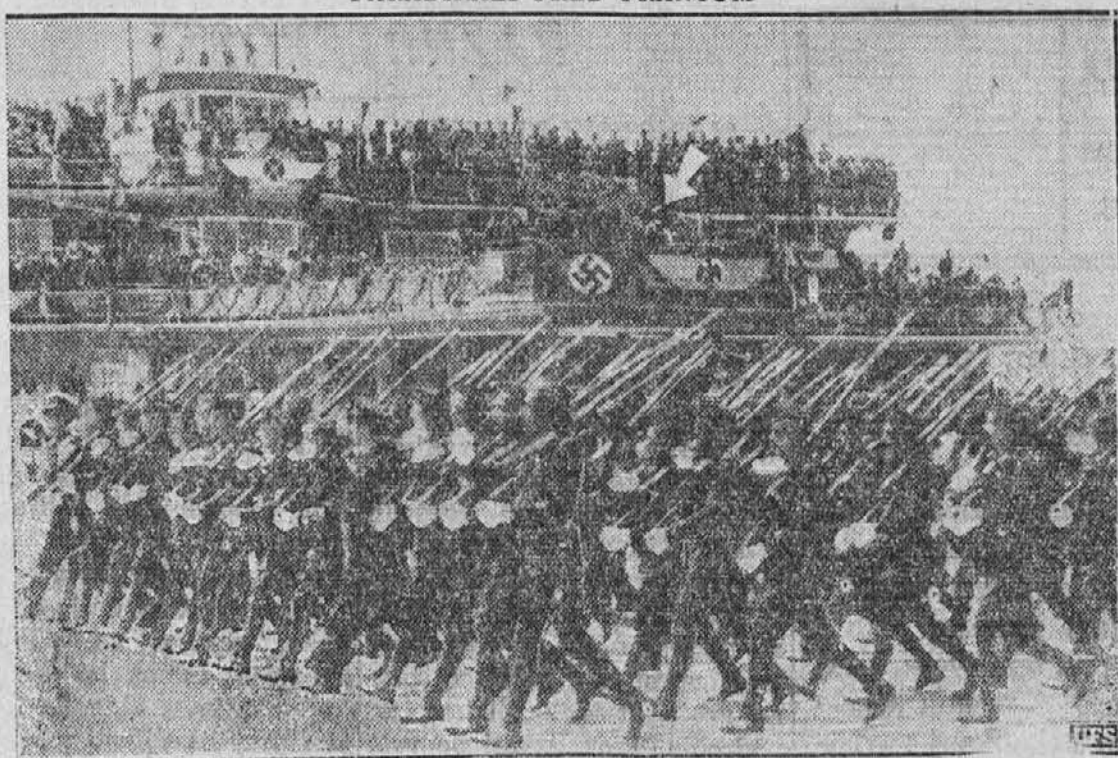
Na sodišču v Gorici je bila pred dnevi razprava proti 40 let staremu Albinu Mijanu iz Ločnice, ki se je lani brez potnega lista odpravil čez mejo. Mijan se je pred nekaj tedni sam vrnil in se je prijavil oblastem. Bil je aretiran in sedaj obsojen na 6 mesecev zapora ter plačilo sodnih stroškov.

Beg v Nemčijo. Lani v juliju se je 22 letni Anton Komavli iz Smartna pri Kojskem odpravil zdoma, ne da bi domačim povedal, kam se je namenil. Odtlej se ni več oglašil. Karabinjerji so uvedli preiskavo in po nekaj tednih oglašili, da je fant zbežal čez mejo. Na zažudenje vseh se je iz Brd odpeljal na Južno Tirolsko in v bližini Brennerskega prelaza skrivaj prestopil mejo. Sedaj so ga prijavi goriškemu sodišču.

Trst. — Na ulici je umrl Simeon Vučič, star 60 let, začet od kapi.

VESTI S SLOVENSKE KOROŠKE

V Sv. Jakobu v Rožu je srčna kap zadela Terezijo Nagela, sestro posestnika Nagela. Ko se je hotela njena sestra Katarina Dobernikova iz Sreje udeležiti njenega pogreba, ji je na poti nenadno postalo slabo, da je umrla. — V Gorončah so pokopali 71 letnega posestnika Valentina Klepernika, ki je 50 let vzorno gospodaril na kmetiji in 40 let opravljal mežnarijo pri farni cerkvi. — V Grebinju se je smrtno ponesrečil Rudnikarjev sin. Strel mu je šel v glavo, ko je v gozdu streljal vrane. Nesreča se je zgodila, ko je padel čez neki plot. — Strašna nesreča se je zgodila v vasi Drevlje pri Zahocu. Posestnica in mati štirih otrok Marija Lackner je bila pred svojim domom, ko je neki mladi fant sprožil pištolo in krogla ji je prebila srce. — Borovlje bo imelo dovolj vode, ko bo končan vodovod, ki so ga začeli urejevati. "Jägerwirthova" voda, ki ima več vrelcev, je popolnoma zajeta, bazena v Malem Volgu je zgrajena in tudi cevi od Borovlj do vrelca so že v zemlji. Razen te vode se pritegne še "Damkova" voda, ki ima

Zmagoslavne parade v Madridu so se udeležile tudi nemške in italijanske čete in gornja slika, jih kaže, ko so korakale pred generalom Francom, ki ga kaže pušica, stoječega na odru v ozadju.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Velika škoda

Kakor poročajo iz Kranja, je povzročilo par fantov iz Rupe nad 2000 dinarjev škodo. Fantje so namreč kradli iz fazanovih gnezdec jajčka in jih potem cvrli in pekli. Največ škodo trpi trgovec Rudolf Hlebiš iz Kranja, ki ima svoj lovski revir na Rupi in je šele nedavno naročil iz Hrvaškega večje število fazanov z namenom, da bi se v okolici Kranja zaredile lepe živalice.

Pogrešani

Okrožno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanja, da se proglase za mrtve naslednji vojaki, ki so odšli v začetku vojne na bojišče, pa ni od njih nikakega sledu: Franc Zorc, delavec v Sujici, Martin Golob, čevljarški pomočnik na Dvoru, občina Smartno pri Litiji, Jakob Šubič, hlapec na Gornjem Brdu, občina Poljana nad Skofjo Loko, Janez Aljaž, posestnikov sin na Jami, Blaž Kos, delavec na Gaberski gori in Matija Trebusak, posestnikov sin v Trebelnem.

Mož in žena hkratu na mrtvaškem odru

Na Razsteneku pri Laškem sta v mirni zakonski slogi kmetovala zakonca Andrej Klinar in njegova žena Jera. Žena je bila zadnje čase priklenjena na posteljo, dočim je mož še vedno delal. Pred kratkim se je tudi on vlegel. Žena je nekaj tednov za tem umrla, drugi dan za njo je izdihnil še mož. Sosedje so oba skupaj položili na mrtvaški oder.

Žalostno dejanje mladega delavca

Blizu graščine v Škoflji vasi pri Celju so našli ljudje nekega jutra obešenega 30 letnega delavca Elerja. Ta je pred kratkim zbežal z orožnih vaj, kamor so ga vpoklicali in se je potikal po Vojniku. Medtem je bil v Šmarjeti izvršen vlom in so tega dejanja obdolžili Elerja. Ko je za to izvedel, se je sam javil orožnikom in Vojniku in vstrajno zanimal vsako krivdo pri vladu. Drugi dan so ga iskali celjski orožniki, ker so ga osu-

petila huda nesreča. Ko so drvarji spravljali s cepini hode, je drvarju Feiksu Lachu padel cepin iz rok, mož je padel, nanj se je pa prevalil težak hloč, ki ga je stisnil k tlom in mu nalomil hrbtenico, da bo tudi bo ozdravitvi ostal pohabljen.

Utopljenec

Pri Fali je Drava pred kratkim naplavila truplo utopljenca, v katerem so spoznali 71 letnega žagarja Ferdinanda Ramjaka iz Padeškega vrha pri Konjicah, ki je služboval na žagi Ivana Kozjeka na Janzevem vrhu pri Ribnici na Pohorju. Ramjak je prišel 23. aprila na postajo Ribnica-Brezno, da bi kupil nekaj potreščin, pa se je naenkrat premislil in rekel, da ničesar ne potrebuje, ker bo izvršil samomor. Kmalu potem je res skočil v Dravo.

Nesreča

Janez Smolnikar, 40 letni delavec iz vasi Vaseno pri Kamniku je v gozdu nalagal hode. Pri tem je orodje, s katerim je to delo opravljal odskočilo in ga močno pritisnilo v trebuh, da je dobil hudo nevarne poškodbe.

Diplomirani

Na pravni fakulteti ljubljanske univerze so bili diplomirani Koloman Horvat iz Fokovcev v Premurju in Maselj Ivan ter Bogomir Javornik, oba iz Ljubljane.

Nenavadna nesreča

Pri kopanju vodnjaka se je pripetila Tomažu Znidariču iz Murske Sobote nenavadna nesreča. Njegov pomagač je vlekel vrv z vedrom, napolnjenim s peskom, iz vodnjaka. Vrv se je utrgal in vedro je padlo možu na glavo in ga močno poškodovalo, da so ga morali odpeljati v bolnico.

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kursu. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti. Včeraj so bile naše cene:

ZA DINARJE:	
Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.50.....	200 Din
Za \$ 6.60.....	300 Din
Za \$ 10.25.....	500 Din
Za \$ 20.00.....	1000 Din
Za \$ 39.00.....	2000 Din

ZA LIRE:	
Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 57.00.....	1000 lir

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music.
Tamburitz Orchestra
Station WVAE, Every Sunday 1 to 2
533 S. Clark St., Chicago — Har. 3000

J. J.

NA ZAPAD IN PO ZAPADU

(Dalje)

Zatem sva še isti večer, kakor že omenjeno obiskala še slov. pionirja g. Petra Majerle, ki je bil že zlezal k počitku, a ko mu je žena naznanila najin prihod, je kakor vojak planil po koncu in se oblekel ter prihitel naju pozdravit. Ker je g. Kostelec zaposlen z prodajanjem in razvažanjem mesa po dnevu smo naredili načrt, da bo šel z menoj v soboto g. Majerle, v nedeljo pa g. Kostelec, kakor je potem tudi bilo. G. Majerle je bil silno vesel najinega prihoda. Svoji boljši polovici je brž izdal ukaz, da naj prinese polič rujnega, ki ga g. Majerle vsako leto sam napravi. Le žal, da rujnega ne smem več piti, kar se g. Majerletu to ni preveč padlo. Potem smo se pa do skoro 11. ure razgovarjali o tem in onem. G. Majerle je star veteran na polju razširjevanja katoliškega tiska. Ko si je še malo grlo pomazal z rujnim je začel navdušeno pravit o raznih doživljajih na agitaciji itd. Popraševal je po starih znancih g. Leonu Mladicu in drugih, ki so mu znani iz potovanj za katoliško časopisje. Poznajo zvečer smo se poslovili z naerti, da začnemo agitirati za "Novi Svet" takoj drugo jutro v soboto. Legel sem k počitku, ki se je prilgel.

Drugo jutro sva z g. Majerletom začela. Še poprej je seveda poskrbel za naju ga. Majerle je dobrih zajutrekom, nakar sva napregla in šla. Kar srečo sva imela. Povsod so naju dobrohotno poslušali, midva sva pa pisala in pisala zgodovinske podatke družin in nove naročnike. Samo poseben dober par midva z g. Majerletom pa le nisva bila. Ne mislim radi agitacije. V tem sva bila neprekošljiva. Ampak pa na tam naši ljudje v svoji znani gostoljubnosti ponudijo časo vina. In ko so naju popraševali, sem se bil parkrat vtaknil vmes, da zato nisva prišla in da take reči ne ljubiva. Mislim sem, da sem govoril v imenu obeh. Zvečer, ko sva prišla domov, ko je ga. Majerle vprašala, če sva dobila kaj mokrrega, se je pa g. Majerle odrezal da ne, kar da jaz ne pijem, pa še on ni hotel. Še le zdaj sem sprevidel, da sem ga polomil. Le kaj sem odklanjal tako reč, če jo sam ne ljubim, s tem ni rečeno, da jo še kdo drugi ne. Naredil sem objubo, da bom v bodoče v takih slučajih bolj previden. G. Majerle pa, ko je doma mati prinesla zopet polič na mizo, je dobil takoj drug obraz in se je zopet veselo smejal. Ta pregrešek pa upam, da mi bo g. Majerle dobrodušno odpustil, če ga že ni in bova radi tega še večja prijatelja, kakor sva bila doslej.

Zvečer v soboto že skoro ponoči sva obiskala z g. Kostelem še slovenske farmarje po okolici. Vsi so se naročili. Zopet je bilo že pozno zvečer v soboto. In kako ne? Z g. Majerletom sva govorila o vsem, kar se je godilo v slovenski naselbini tekom njenega obstanka. Ugotavljala sva, kdo je bil prvi Slovenec, ki je prišel v to naselbino, kdo so bili ti in oni. Jaz sem vmes zapisaval in tako sem dobil res pravo zbirko zgodovinskih podatkov. Veliko smo jih pa tudi nabrala in zapisala, ko sva tekom dneva obiskovala slovenske pionirske družine v naselbini.

Za drugo jutro sva pa naredila z g. Kostelem načrt. H prvi maši sva šla, nato pa takoj na agitacijo. Proti večeru sva sprejela. Lep uspeh je bil, nepričakovan uspeh. Nad 30 novih naročnikov je dobil Novi Svet. Vsi smo se čudili. Bilo je že kakih 20 naročnikov prej, zdaj jih bo precej nad 50, kar je za to naselbino že kar lepo.

Zvečer sem se ustavil še na slovenski igri, ki so jo proizvajali v farni dvorani. Prav fino so igrali. Toda radi utrujenosti sem se poslovlil še pred koncem igre in šel k počitku, ker ob pol 5. uri v ponedeljek sem sklenil že oddirjati proti Pueblo, Colorado, kar sem tudi storil.

Ko je bila ura pet naslednje jutro, sva z mojo lizo že dirjala po 60 milj na uro preko kansaških polj proti zapadu. Mislim sem, da ne bom do večera privozil do Puebla, toda ker je bila pot prazna, dan lep, sem lahko poljudno hitel. Opoldne sem bil že v slavnem "Dodge City", kjer je lani preminul dobro znani pokojni slovenski župnik Janez Smolej. Mestce je pa znano zlasti tudi po filmski sliki, ki jo še sedaj kažejo po deželi pod imenom "Dodge City". To mestce bi človek res lahko imenoval za nekako "skrito naselje".

Ko privoziš po planoti, se naenkrat odpre pred teboj nižji svet in za nekakim polobronkom se ti v nižavi pod grebenom pokaže malo naselje, skupina rujavih streh, kakor kopica kakih prepelic v polju. Po poti, ki gre malo navzdol si kmalu na glavni ulici. Ustavil sem. Jaz in kara sva rabila že oba založka. V restavraciji, ki je združena z gostilno sem opazil še skupino kansaških "cowbojsov". Skornje, široki klobuki. Tu se menda začenejo prvi znaki ameriškega zapada. Ura v gostilni me je opozorila z dvojnimi kazali, eni so kazali "Standard Central Time", drugi pa že "Rocky Mountains Time", ki je za uro poznejši od centralnega časa. Tu sem torej na času pridobil za celo uro. Ko sem se pokrepčal in malo pogledal po mestu, sem se vsedel in zopet dirjal naprej proti svojemu cilju. "Dodge City" je nekako na sredini med Kansas City in Pueblo. Če sem do tu privozil do poldne, moram odtod do Puebla do večera. In zopet smo dirjali.

Pot do "Dodge City" je še nekako tu in tam zanimiva. Sicer se od mesta Newtona naprej vedno bolj opazuje manj naseljen svet, vmes mnogo zapuščenih farm itd. Okrog Silvije in do St. Johnsa je opaziti precej oljne polja, po katerem so razstavljene oljne sesalke, ki sesajo olje. Tu in tam so čistilnice olja in druge razne naprave. Toda pot od "Dodge City" naprej pa je vedno bolj osamljena. Polja postajajo, vsaj takrat so bila skoro gola. Le tu pa tam kaka flika podobna pašniku, kjer se pase goveda, ali ovce. Kmalu naseti na pokrajine, kjer umetno namakajo zemljo potom irigacij. Izkopane imajo po polju kabino, kdo so bili ti in oni. Jaz sem vmes zapisaval in tako sem dobil res pravo zbirko zgodovinskih podatkov. Veliko smo jih pa tudi nabrala in zapisala, ko sva tekom dneva obiskovala slovenske pionirske družine v naselbini.

(Dalje prih.)

Oglasi v "Amer. Slovencu" imajo vsikdar uspeh!

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7.30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.

V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 55. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Frank Matoh, predsednik, Frances Dolinar, blagajničarka,
John Pezdirtz, tajnik, 778 E. 156th St., Tel. 7120
John Trček, boln. tajnik, 15508 Holmes Ave., Tel. Lib. 9876
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme in dr. Stosny.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

na treh mestih železniško pro- **ŠIRITE AMER. SLOVEN**

"Podkrnoški gospod"

Dolores Vieser:

— ROMAN —

Poslovenil Janez Pucelj.

Katrica gleda ven na široko jezero. Daleč v srebrni soparici se dviga zvonik svetega Tilna. Vedno manjši postaja — vedno manjši. Zeleni bregovi rastejo vedno više, Karavanke se dvigajo nad gozdnate gore. Nebo pa je tako visoko in temno-modro, da si Katrica nič lepšega na svetu ne more misliti. Nežen, bel oblak plava po njem, lahen in blažen kakor spodaj barčica na Vrbskem jezeru.

Mala Katrica sedi v njej in pobožno sklone rjave, hrapave ročice. Voda klokoča tako lepo. Ribica je zbežala bliskoma v globino. Zeleni lasje težkih ovijalk se razpahljajo pred gredljem.

In hipoma — oh, ti kar zraste iz jezera: pečina in cerkev — Marija na Otoku.

Pobožno se Katrica pokriža in šepeta Češčenamarija. Pozdaj ji vise hrepeneči pogledi na ljubkem svetišču, ki ti plava tu nad lesketajočo se vodo kakor skrivnostna krona. Tu je doma Mati milosti, ki ne bo zavrgla njenih ubogih besedi.

Kaj pa ji bo povedala Katrica? Nekako tako:

"Ljuba dobra nebeška Mati, jaz sem Flegarjeva Katrica in te prav lepo prosim, obvaruj našega Anderča strašne turške sablje! Sprimi ga s prenežno roko in ga milostno pripelji domov v Celovec, da ne bodo oče več v skrbeh. — Češčena si, Marija —"

Dalje:

"In naša Liza te tisočkrat pozdravlja in, nebeška Mati, boji se že tako močno zime, ker tedaj spet dobi hudo trganje. Če ji boš pomagala, božja Mati, ti bo podarila srebrn srček, ki ga ima v črni skrinji. In, veš, nebeška Mati, tudi jaz te lepo prosim tega, ker me Liza ne zmerja toliko, kadar je zdrava — Češčena si, Marija —"

"In oče so mi naročili, naj molim za našo ljubo lepo koroško deželico, — daj, obvaruj jo milostno Turkov in od svoje prevelike milosrčnosti daj kapljico gospodi in kmetom, Slovincem in Nemcem, da bo mir v deželi, — Ljuba Mati božja, pomagaj vsem revnim ljudem in vsem grešnikom in pomagaj mojemu očetu, da bodo prav delali in ravnali do smrti. Češčena si, Marija —"

"In ljubi, rajni materi daj večno zveličanje, — prosim te tavitentkrat. Vzemij jih prav kmalu iz vic, če so še tam, in jim daj, da bodo gledali našega Gospoda Jezusa, ki so po njem tolikokrat hrepneli. — Lej, saj so že na zemlji dosti trpeli, sem jih tudi dostikrat žalila z blebetavostjo in nepokorščino — pa so bili tako dobra, dobra žena — ah, nebeška Mati, bi bilo boljše zame, če bi se živeli! Češčena si, Marija —"

Tako moli Katrica tja čez proti cerkvi, ki se polagoma, polagoma približuje. Skozi srebrni soj, ki kakor s senco zagrinja barve in obrise, se sveti vedno močnejše častitljivo, sivo zidovje in temno zeleno grmovje. Nežno brnenje zvonov prihaja barčici naproti. Katrica bi najrajši razprostrla roke od vnetosti in vzhičenja. Mala, bledordeča usta se ji premikajo v brezglasnem šepetu.

"Nebeška Mati, — še nekaj bi ti rada povedala — čisto skrivoma, nebeška Mati. Rada bi te prosila, razprostri svoj

modri plašč čez nekoga, ki moram toliko misliti nanj! Je tako dober, prav gotovo —"

Tedaj reče nekdo v čolnu:

"— Podkrnos."

Katrica prisluhne. Brat se zasmee tako, kakor Katrici ni všeč, in reče:

"No saj, ni dobro, da je človek sam."

Smeje se odvrne rjava ženska:

"Saj, je toliko novic na tem svetu. Zdaj imamo že celo proštinjo! A menda je zelo žavbrna, ha?" vpraša nekolikanj zavistno.

Krištof zamlaska in si poljubi kazalec.

"Žavbrna, kakor bi jo zrisal! Zavorjin, oh, on ve, kaj je lepo! Videl sem je nekoč, ko sta jahala proti Vetrinju. Ah! Skozi in skozi, kakor bi jo kdo izdrakslal, in gobček, vprav kot nalašč za poljubček. Laški slikar, ki je v Vetrinju, jo menda slika."

"Aa?" veli rjavka nevoščljivo. "V Vetrinju, — no, tam, pravijo, se tudi gode lepe reči?" vpraša in pogleda tja čez na Katrico, ki je dvignila roko k licu. Tedaj vidi, da je Katrica vsa bleda in ji oči strahotno razprte strmijo vanjo.

"Kaj pa je sestri?" dregne Krištofa.

Krištof se ozre nazaj in opazi žarečo rdečico, ki je zdajci udarila Katrici v blede lica. O jej, Katrica, kaj si domišljaš, si misli fant tako zviškoma, kakor si le more vprav najstarejši brat misliti o otročji, mali sestri. Posmehljivo in dobrosrčno reče:

"No, pač tudi rada vidi Podkrnoškega."

Tedaj se brodnica zasmee in reče:

"Dečla, le nič si ne ženi k srcu! Nisi sama! Na tega so vse ženske nore!"

In začne pripovedovati, kako je prepe-ljala Leonštajnario in njeno hišno in ni nobena vedela govoriti drugega kakor o Podkrnoškem in kako ima modre oči in kako se čestokrat tako tuje zasmee in kaj je rekel gospodični in kaj hišni.

Mala Katrica se okrene polna sramu vkraj, tako da moreta onadva videti samo ozek košček njenega lica. Žgoče solze se ji ulijejo čez trzajoči obraz in ji padajo na krčevito sklenjene roke. Z vso silo mora stiskati zobe, da ne zajoka.

Sonce ni zdaj nič več lepo in jezero je tako grozovito globoko. Katrici je, kakor da ji je srce tako težko, da mora potopiti ladjico na dno — prav na hladno dno, kjer bi bilo vse tiho in temno in bi nihče ne videl človeka.

Nartej ima rad lepo tujo ženske, — in je na Katrico popolnoma pozabil — popolnoma pozabil!

Katrica ne more nič za to — svoj čas je sanjala, da stoji v vrtičku za hišo pri fageljkju in bezgovcu — in tedaj je prišel on in jo je — poljubil.

Kako le more človek kaj takega sanjati? Saj ima rad drugo! Katrico je tako zelo sram.

"Ljuba nebeška Mati!"

Nagne glavo na stran, kakor da bi jo rada skrila v materinske gube Marijinega plašča. A tu sta samo veter in sonce in radovedni pogledi bratovi in tuje ženske.

(Dalje prih.)

Širite in priporočajte list
"Amerikanski Slovenec"!

RAZNOTEROSTI

SLAVONSKI NEMCI IN HRVATJE

Osiješko glasilo slavonkih Nemcev "Slavonischer Volksbote" v zadnji številki prinaša članek "Hrvatsko vprašanje in mi", kjer med drugim pravi: "Slavonki Nemci živimo s Hrvati v mestu in po vaseh. Zato se posebno zanimamo za rešitev tega vprašanja. Čeprav pri zadnjih volitvah nismo glasovali za listo dr. Mačka, vendar želimo da se to vprašanje ugodno konča. Ne skrivamo, da pri reševanju tega vprašanja mislimo tudi na svojo usodo. Živimo na področju, kjer Hrvati po večjem delu živijo v večini. Tega jim ne odrekamo. Hočemo pa, da Hrvati priznajo, da smo na tem prostoru čim več, ki je z njim treba računati, zlasti ker je zadnje čase nemško prebivalstvo bilo hikanirano, češ da smo zoper rešitev hrvatskega vprašanja. Zato naglašamo, da želimo Hrvatim vse dobro, v kolikor tudi oni nam dobro žele. Zoper Srbe pa se ne damo hujskati!"

DEŽNIK V GNEZDU

Prekmurci in Medjimurci poznajo gnezda štorcelj in vedo, kako so znešena z vseh vetrov. Tu so polena, veje, slama, suho bičevje, itd. V Althagen pri Breslavi pa si je skrbni dolgonožec za gradbeni material svojega gnezda izbral celo — dežnik. Nek kmet si je dežnik obesil na vrt, da bi se posušil, pa je pri-vihral s strehe skrbni štorcelj, nekaj časa opazoval čudno razpeto okroglo stvar, jo sled-njič pograbil z dolgim kljunom in odnesel na sleme strehe, kjer jo je z vso umetelno-stjo svojega nagona skušal tako položiti, da bi se njegova dolgonoga družina mogla udobno vseliti vanj. Preden pa se mu je namen posrečil, je udaril v gnezdo močen sunek vetra, ki je dežnik odpihlil s

slemena.

GOSPODARSKI UKREPI PRAŠKE VLADE

Česka protektorska vlada je izdala načrt novega protizidovskega zakona, ki ima 39 členov. Novi zakon ureja bodoče odnose med Čehi in Židi ter predvideva med drugim židovsko udeležbo pri českih gospodarskih podjetjih v sorazmerju z odstotkom židovskega prebivalstva.

Vlada je tudi dalje odobrila načrt zakona za pobijanje draginje; zakon bo stopil takoj v veljavo. Sklenila je tudi čim prej likvidirati ministrstvo vojske in zunanjih zadev. S posebno odredbo je prepovedano vsem českim delodajalcem do 1. januarja 1940 vsako povišanje ali znižanje plač pri njih zaposlenim delojemalcem na lastno pest. Pri ministrstvu za socialno politiko je bil ustanovljen poseben urad ki bo v bodoče določal višino plač in prejemkov zasebnih nameščencev.

MOLITVENIKI

Vsem, ki so nas zadnje mesece popraševali po molitveniku "DUŠNA PAŠA", ki ga je spisal škof Friderik Baraga in so ga izdali preurejenega v starem kraju javljamo, da smo jih dobili v prodajo in zalogo.

Molitvenik "DUŠNA PAŠA" stane.....\$1.50.

V prodajo smo dobili tudi molitvenik "SVETE MAŠE", ki ga je sestavil in priredil č. g. Vital Vodušek. Tudi ta molitvenik stane.....\$1.50.

Tretji molitvenik, ki smo ga prejeli v prodajo je "SLAVA GOSPODU", ki stane tudi \$1.50.

Naročilom je pridjati potrebni znesek in poslati na:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN
KONTRAKTOR
3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.
Telefon Calumet 6509

GRADIMO

nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

ROŽNIVENCE

za vse razne slučaje si lahko naročite iz naše Knjigarnice. Nekaj izbere objavljamo tu. Za katere posebne slučaje, kot darove za obletnice porok ali kaj drugega imamo v zalogi še boljše in dražje. Za take slučaje nam pišite in postregli vam bomo po želji.

- Štev. 34. "ALL STERLING SILVER ROSARY" (krasen srebrni rožnivec, v črni barvi, pripraven za moške in ženske\$2.50
- Štev. 17. "KRASNI SKIOPICNI ROŽNIVENCI", ki imajo v jagodah za očenaše vdelane skiopične slike Križvega pota. Dobijo se v črni, plavi, vijolični in zeleni barvi.....\$1.50
- Štev. 108. "KRASNI PEARL ROSARY" z lepim posrebrnim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta.....\$1.35
- Štev. 97. LEPI "THE GUARD RING ROSARY" iz belih pearl jagod, posebno trpežno okovani, z lepim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta.....\$1.25
- KRASNI ROŽNIVENCI, delani iz lepega barvanega stekla v beli, rdeči, rumeni in zeleni barvi. Pripravi za moške in ženske, fante in dekleta. Priprostejši po.....75c
- Bolje kovani z lepšimi križi.....\$1.00
- LEPI ČRNI ROŽNIVENCI z pozlačeno ali posrebrnjeno verižico za ženske in moške. Priprostejši.....50c
- Bolje kovani z lepšimi križi.....75c
- DRUGI CENEJŠI RAZNI ROŽNIVENCI:
- Štev. 38. Črne barve, z okovanim lesenim križem.....60c
- Štev. 105. Pearl Gold Rosary, z lepim križcem.....50c
- Štev. 106. Lepe vijolične barve, z lepim križcem.....50c
- Štev. 102. Beli rožni venec z lepim križcem.....50c
- Štev. 146. Lep črn rožnivec, za moške in fante.....45c
- Štev. 103. Lep beli, z lepim križcem.....25c

Pri naročilih naj vsak navede štev. rožnivencev ter kake barve se naj pošljejo, da bo mogoče pravilno postreči. K naročilom je pridjati potreben znesek. Po C.O.D. teh pošiljatev ne pošiljamo, razven, če želi prejemnik, da se stroški za C.O.D. zaračunajo njemu. — Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. — Chicago, Illinois

Pisano polje

I. M. D.

Žarki.

Papež Pij XII. je pri svojem nastopu cikal nekaj ne demokracijo. Pri "Napreju" so to zabeležili. Ampak pri "Proletarcu" so, zagrabili čelo, ker bi roba močno dišala po nekem klerikalizmu. Ako operirajo pri "Napreju" le z demokracijo, je to pač strategična poteza, ker komunizem je prišel ali že malo iz mode, ali pa pride pozneje na vrsto, ko postane vse demokratično. Pri socialistih gre bolj za neko konkurenco, ker antifasisti silijo v njih zelnjak, pri katoličanih pa je namen, saj na pristno socialističnem polju ne bo preveč zajcev, dosti pa jih je na katoliškem polju. In za te zajce je bila namenjena pohvala papeža. Zlom je le, da so začeli pri "Proletarcu" streljati, in tem rdečim strelcem postavljajo glave iz napačnega bajne na pravo mesto, in kaj takega bi bilo mogoče seve le, ako se dene na rešeto politika vatikana in katoliške cerkve. Well, ta antifasistična kritika ali presodba katoliške politike je prav tako luknjasta, kakor vsako rešeto. Po kakih taktičnih potezi se ne more presojati bistva katoliške politike na nobeni strani. Katoliška politika more narediti kako napačno potezo. S tem nikakor ni dokazano, da bi bilo bistvo cerkve ali njena ustava napačna, kakor ni noben dokaz za pravilnost komunizma, ako naredijo sovjeti v politiki kako pravilno taktično potezo. Ako pa antifasisti, ki svoj ateizem tudi strategično le prikriva, govori o bistvu in ustavi katoliške cerkve, more biti tako govorjenje le luknjasto; ko se roba deva na tako rešeto. Taktična politična poteza je eno, ustava pa drugo. Bivši papež je bil pripravljen priznati tudi Sovjete in njih vlado, pa bi pri tem ne bilo šlo za kake peneze, po kakršnih neki ljudje prav vse presoja.

Pri "Napreju" so nekaž bleknili o papežu in vsaj socialistu so "možgani osupnili". Zdaj se perejo, pa se perejo po reku: "Izperi mi kožu, pa me ne zmoči". Končno zapišejo: "Politika vatikana, cerkve, papeža niha danes med demokracijo in fašizmom. Nagnila se bo na tisto stran, ki bo ostala na površju. Da pa ne bo ostal fašizem na površju, je treba skupnega nastopanja vseh demokratičnih sil, med katere spada dobršen del katoličanov."

Pri "Napreju" so nekaž bleknili o papežu in vsaj socialistu so "možgani osupnili". Zdaj se perejo, pa se perejo po reku: "Izperi mi kožu, pa me ne zmoči". Končno zapišejo: "Politika vatikana, cerkve, papeža niha danes med demokracijo in fašizmom. Nagnila se bo na tisto stran, ki bo ostala na površju. Da pa ne bo ostal fašizem na površju, je treba skupnega nastopanja vseh demokratičnih sil, med katere spada dobršen del katoličanov."

Don't worry. Pravo čudo bi bilo, da bi imeli n. pr. neki slovenski katoličani, ki hudo pomizurkajo — antifasistom pravilno politiko, katoliško politiko, hudo šlevasto politiko bi pa imel vatican, bi imela cerkev in bi imel papež. Cerkev ali vatican ima za seboj politiko dveh tisočletij, sedanjost prekerne razmere v politiki so komaj kaka senca razmer, pred katerimi je stala ta cerkev, ampak prej bi bil šel ves svet v franže, preden bi bila cerkev odnehala od resnice, in naj fašizem ostane ali pride na površje, cerkev bo skušala izhajati tudi z njim, ker je pa fašizem napačno svetovno naziranje, ga cerkev prav nikoli ne bo odobraval, ali "se nagnila" k njemu. Pri vaticanski politiki ste vi pravi palčki, pigmeji in vidite samo lepe pedale pred se.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Širite in priporočajte list
"Amerikanski Slovenec"!

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNIČO in kratek SLOVAR.
Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno.....\$1.50

Broširan mehko.....\$1.25

Sveto pismo - novi zakon

Vsebuje Sv. Evangelije in Dejanja Apostolov. Knjigo je priredil in sestavil č. g. Jožef Zidanšek, duhovnik lavantinske škofije. Vsebuje 541 strani in je primerne žepne oblike.

STANE S POŠTNINO \$1.00 Naroča se na naslovu:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois